

Hoe schoner, hoe vuiler

De Colombiaan Esteban Chaves (rechts) neemt in Utrecht afscheid van Nairo Quintana, die vanwege zijn tramadolzaak niet deelneemt aan de Vuelta. © PHOTO NEWS

Met Nairo Quintana is nog eens een tweevoudige groterondewinnaar (Giro 2014, Vuelta 2016) en een tweevoudige runner-up van de Tour (2013, 2015) betrapt op een verboden middel. Weliswaar zes jaar na zijn laatste grote triomf, maar toch. Zo'n profiel dat tegen de lamp loopt, dat was toch al geleden van 2012 toen Alberto Contador retroactief overwinningen moest afstaan.

Quintana mag nog een schim zijn van zijn betere zelf, dit is een opdoffer voor de sport, niet min, niet meer. Een steen in de schoen ook van zijn ploeg Arkéa-Samsic, lid van de Mouvement pour un Cyclisme Crédible, de zelfverklaarde heiligen van peloton. Voor de Colombiaan is het misschien het einde van zijn carrière.

Quintana komt ervan af met een boete en schraping uit de uitslag. Dat lijkt een lichte straf, maar de logica daarachter is dan weer dat zwaardere straffen juridisch aanvechtbaar zijn voor het Hof van Arbitrage voor Sport.

Tramadol is technisch gezien (nog) geen doping omdat het wereldantidopingagentschap WADA te lam, te lui, te laks (of een combinatie van dat alles) is/was om de duidelijke aanwijzingen van onheus gebruik om te zetten in een verbod, met daaraan gekoppeld een straf. De wereldwielerbond UCI vond die aanwijzingen wel duidelijk genoeg en heeft vanaf 2019 actief gezocht naar het middel dat bij ons vooral onder de merknaam Contramal wordt verkocht.

Het is een morfineachtige pijnstillers die tot de opioïden wordt gerekend. Zwaar spul met zombieachtige neveneffecten, dus niet geschikt om mee te fietsen. Toch vond men bij een steekproef meer dan tien jaar geleden dat de meer dan vier op de honderd renners zich aan de tramadol hadden gewaagd. Die kwam er omdat klokkenluider Taylor Phinney had getuigd over buitensporig gebruik en dat had gekoppeld aan de vele valpartijen.

Dat was een misvatting. Tramadolgebruik is serieus verminderd, maar de valpartijen zijn gebleven. De reden voor gebruik is erg eenvoudig en gaat terug op de origine van doping: sporters lijden pijn bij zware inspanningen en alles wat die pijn vermindert (of minder doet lijken) is goed. Omwille van dat effect verdient tramadol een plaats op de dopinglijst. Het is onmiskenbaar een prestatiebevorderend middel.

Waarmee we bij de grijze zone van de doping-

bestrijding zijn aanbeland. Alle pijnstillers of ontstekingsremmers hebben een prestatiebevorderend effect. Je wilt de atleten de kost niet geven die tot het gaatje gaan met de hulp van paracetamol (wielrennen) of ibuprofen, diclofenac, naproxen en aanverwanten (alle balsporten). Iedereen bij wie de pijn jaar na jaar vervelender gaat opspelen, komt vroeg of laat in de verleiding. Ook die middelen - pijnbestrijdend, dus prestatiebevorderend én ongezond - helpen en zadelen de sport op met een vervelende dilemma.

Door Quintana is de verleiding natuurlijk groot, dat is te begrijpen: weeral dat wielrennen, weeral die 'doping'...Leren ze het daar nooit?

Nuance is op zijn plaats. Uit de preliminaire testing die heeft geleid tot de tramadolban (in wielrennen) is gebleken dat het middel ook in andere sporten wordt gebruikt. Alleen de UCI heeft besloten tot actie over te gaan en dat is niet de eerste keer. Als bewijs een historisch rijtje, citerend uit eigen eerder werk.

- In 1955 was de UCI de eerste bond die een soigneur schorste omdat hij zijn renners dopeerde.

- In de jaren zestig was de UCI de eerste bond om in de reglementen een artikel over doping op te nemen, om een medische commissie op te richten binnen de federatie (1964), om de aanbevelingen van de eerste internationale dopingconferentie over te nemen (1965), om een heel hoofdstuk van de reglementen aan doping te wijden, om als eer-

ste urinestalen te analyseren (1966) en om een dopinglijst te publiceren en straffen uit te spreken. Veertien renners kregen in 1967 tussen 2.000 Franse francs boete en drie maanden schorsing.

- In 1996 was de UCI de eerste bond om bij zijn atleten bloed af te nemen.

- In 2001 was de UCI de eerste om de Franse epo-test te gebruiken, tegen de wil van WADA.

- In 2007 was de UCI de eerste bond om het bloedpaspoort te gebruiken, tegen de wil van WADA.

- In 2009 was de UCI de eerste bond die stalen retroactief liet testen en een renner schorste.

- In 2019 testte de UCI als eerste op tramadol en vaardigde een eigen strafreglement uit, tegen de wil van WADA.

Hoe schoner het wielrennen probeert te worden, hoe vuiler het lijkt. Geen sport heeft meer gedaan om het dopingspook te bedwingen. Het goede nieuws in weerwil van het slechte nieuws zoals Quintana: wielrennen is op goede weg.

**Tramadol is
onmiskenbaar
een prestatie-
bevorderend middel
en verdient een plek
op de dopinglijst**